

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:
Președinte - Guzun Ion
Judecători – Daguța Sergiu și Eremciuc Ghenadie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar împotriva deciziei din 19 octombrie 2022 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, declarat de inculpatul

Ignat Aurel,

anterior condamnat prin:

1) sentința din 12.09.2016 a Judecătoriei Călărași în baza art. 201¹ alin. (1) Cod penal la 110 ore muncă neremunerată;

2) sentința din 29.10.2018 a Judecătoriei Călărași în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal la 120 ore muncă neremunerată.

Termenul de examinare:

instanța de fond: 03.06.2022 - 26.07.2022,

instanța de apel: 17.08.2022 - 19.10.2022,

instanța de recurs: 24.03.2023 - 28.06.2023.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința din 26 iulie 2022 a Judecătoriei Strășeni, pronunțată în cauza penală examinată pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, Ignat Aurel a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal la 1 an închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 ani.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Ignat Aurel, la 16 aprilie 2022, aproximativ orele 22:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, aflându-se la domiciliu său situat în s. Xxx, r-nul Xxx, având intenția de intimidare în scop de impunere a controlului personal asupra victimei, a inițiat un conflict cu soția sa, Ignat Natalia în

cadrul căruia a manifestat un comportament violent și a aplicat violența psihologică asupra acesteia, exprimat prin numirea cu cuvinte necenzurate și înjosire, provocându-i o stare de tensiune și suferință psihică. Mai apoi, în vederea realizării aceluiași scop infracțional, s-a apropiat de soția sa, Ignat Natalia și intenționat i-a aplicat o lovitură în regiunea capului cu o bucată de lemn, în rezultatul căreia ultima s-a dezechilibrat și a căzut la podea.

Tot el, în continuarea acțiunilor sale infracționale, i-a aplicat multiple lovituri cu picioarele peste corpul soției sale, Ignat Natalia cauzându-i astfel victimei plăgi la nivelul capului, excoriații pe cotul drept, echimoze pe membre superioare și inferioare, care conform raportului de expertiză judiciară nr. xxx din 10.05.2022, se califică ca vătămări corporale ușoare.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele incriminate și a solicitat examinarea cauzei în procedura simplificată, prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Astfel, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal, ca acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin acțiuni violente, soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale și a sănătății; precum și prin izolare, intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61-75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, care se pedepsește cu închisoare de până la 3 ani, a recunoscut vina integral și s-a căit de cele comise, anterior a mai fost judecat, antecedentele penale fiind nestinse, fiindu-i aplicate succesiv pedepse sub formă de muncă neremunerată, că la locul de trai se caracterizează negativ, nu este angajat oficial în câmpul muncii, este căsătorit, nu se află la evidența medicului narcolog sau psihiatru, că beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare conform art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, concluzionând că corectarea și reeducarea lui este posibilă, rațională și echitabilă fără izolare de societate, stabilindu-i o pedeapsă cu suspendarea condiționată a executării ei, conform art. 90 Cod penal.

3. Procurorul în Procuratura raionului Călărași, Eugeniu Șlicari, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat la 1 an închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că fiind verificată legalitatea sentinței s-a constatat că instanța de fond corect a apreciat acțiunile infracționale ale inculpatului Ignat Aurel prin prisma art. 201¹ alin. (1) lit. a), b) Cod penal, însă la individualizarea pedepsei, precum și stabilirii echității acesteia în raport cu fapta comisă, nu s-a ținut cont de toate împrejurările în care a fost comisă fapta respectivă, de personalitatea infractorului care nu este la prima abatere de ordin penal, anterior fiind condamnat pentru infracțiuni similare.

Astfel, se constată că, deși statul i-a conferit deja două șanse inculpatului de a se corecta, ultimul nu a justificat încrederea acordată, pășind iarăși pe calea ilicitului.

Instanța de fond nu a luat în considerație și comportamentul post infracțional al inculpatului Ignat Aurel și anume, că acesta nu a conlucrat din start cu organul de urmărire penală la etapa de investigare a cazului, însă tocmai la etapa de judecată și-a

recunoscut vinovăția pledând pentru examinarea prezentei cauze penale în ordinea art. 364¹ Cod de procedură penală.

La fel, urmează de luat în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunilor comise, cât și de influența și atingerea scopului pedepsei ce urmează a fi aplicată asupra corectării și reeducării inculpatului, or în cadrul investigării prezentului caz s-a stabilit că inculpatul a recunoscut vinovăția, manifestând regret în mod formal față de fapta sa infracțională și consecințele survenite prin acțiunile sale ilegale.

Deși, inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă cu intenție, faptă care are caracter de rezonanță socială sporită totuși, se impune spre a fi relevat și circumstanțele că, inculpatul este căsătorit, fără careva persoane la întreținere, nefiind angajat în câmpul muncii, a comis infracțiunea cu circumstanțe agravante: săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară; săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate alcoolică - aspecte care urmau în mod obligatoriu a fi luate în considerație de instanța de judecată la aplicarea unei pedepse echitabile inculpatului, pentru ca legea penală să-și atingă scopul scontat.

Subsecvent, deși statul i-a conferit două șanse inculpatului de a se corecta, ultimul nu a justificat încrederea acordată, pășind iarăși pe calea ilicitului. Deci, el concluzii necesare nu a făcut, pe calea corijării nu a stat și iarăși a comis cu intenție directă o infracțiune mai puțin gravă.

Prin urmare, reieșind din personalitatea inculpatului, modul lui de abordare a circumstanțelor speței deferită justiției se conchide că Ignat Aurel este totuși o persoană periculoasă pentru societate care urmează a fi izolat de societate pentru o perioadă determinată de timp, pentru a preveni săvârșirea de noi infracțiuni de acest gen din partea inculpatului.

În același timp susține că, în sensul art. 4 alin. (2) Cod penal și art.75 alin. (2) Cod penal, este întemeiat a reține că, Legea penală nu urmărește scopul de a cauza suferințe fizice sau a leza demnitatea omului, iar o pedeapsa mai aspră se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Iar în temeiul art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv, la rândul său a priori are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Astfel, aceste circumstanțe supra indicate, fiind apreciate în ansamblul lor, formează convingerea că executarea integrală a pedepsei cu închisoarea stabilită în privința lui Ignat Aurel va conduce indubitabil la corectarea și reeducarea acestuia fiind totodată o pedeapsă proporțională faptei comise și consecințelor survenite.

Reieșind din cele expuse, precum și ținând cont de prevederile art. 2 alin. (1) Cod penal, consideră că pedeapsa aplicată lui Ignat Aurel este prea blândă și contravine prevederilor art. 2 alin. (2) Cod penal.

Prin urmare, consideră apelantul că instanța de fond a pronunțat o sentință care nu asigură realizarea scopului pedepsei penale și a legii penale și din motivele indicate supra solicită casarea acesteia.

4. Prin decizia din 19 octombrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelul a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Lui Ignat Aurel, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) și b) Cod penal, a fost exclus suspendarea condiționată a pedepsei cu închisoare prevăzute de art. 90 Cod penal.

Termenul executării pedepsei cu închisoare stabilite lui Ignat Aurel s-a dispus a fi calculat din data reținerii acestuia.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond, la stabilirea categoriei pedepsei, incorect a aplicat prevederile legale, și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, nu a ținut cont de limitele de pedeapsă prevăzute de lege, gradul de pericol social al faptei săvârșite reflectat de împrejurările săvârșirii sale, poziția procesuală a inculpatului în cadrul procesului penal, dar și personalitatea acestuia.

Astfel, la stabilirea și individualizarea pedepsei penale în temeiul art. 75 alin. (1) Cod penal, instanța de fond a constatat că Ignat Aurel a recunoscut vinovăția și sincer s-a căit în cele săvârșite, că este căsătorit, însă nu are careva persoane la întreținere, astfel, prima instanță corect i-a stabilit pedeapsa sub formă de 1 an închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, însă, la caz, prima instanță incorect a ajuns la concluzia că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea acestuia de societate, cu suspendarea condiționată a acesteia în temeiul art. 90 Cod penal, pe un termen de probațiune de 4 ani, or la stabilirea și individualizarea pedepsei penale, instanța de fond nu ținut cont de prezența în privința inculpatului a circumstanțelor agravante, și anume că anterior a fost tras la răspundere penală pentru infracțiuni similare și careva concluzii pozitive din aceasta nu a făcut, precum și faptul că a comis infracțiunea fiind în stare de ebrietate.

În corespundere cu prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând numaidcât în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă.

În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat.

Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor – comandamentul militar respectiv.

Mai mult, raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, are la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei cum ar fi: conduita bună a infractorului; stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Deci, la caz, prima instanță incorect a aplicat instituția suspendării condiționate a executării pedepsei, mai mult instanța nici nu și-a motivat soluția corespunzător.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar a declarat inculpatul, care neindicând careva temeii pentru declararea recursului, prevăzute la art. 427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei menționate și menținerea sentinței.

Recurentul invocă că instanța de apel a interpretat eronat art. 414 alin. (6) și art. 415 alin. (2¹) Cod de procedură penală.

Menționează că a recunoscut vina din momentul audierii în calitate de bănuit, a acceptat examinarea cauzei în baza probelor acumulate în cadrul urmăririi penale, nu neagă faptul că, anterior a mai fost în conflict cu legea, dar indică că antecedentele penale sunt stinse, se căiește sincer în cele comise și dorește să-și păstreze familia. Soția sa a fost de acord ca să fie menținută sentința. În prezent, ea este plecată peste hotarele țării, iar fiica lor minoră, elevă în clasa a XI, a rămas la educația lui și are nevoie de o supraveghere deosebită, se caracterizează pozitiv la locul de trai.

Consideră recurentul că, la stabilirea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării pedepsei, prima instanță a luat în considerație toate circumstanțele cauzei și personalitatea sa. Timp de 4 ani va fi supus să respecte cu regularitate condițiile speciale care pentru el sunt mult mai riguroase ca un an de închisoare, dar are posibilitate să se ocupe în lipsa soției, de fiica minoră.

Totodată, indică recurentul că, careva probe în instanța de apel în baza cărora sentința necesita să fie casată de către instanța de apel, procurorul nu a prezentat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar nominalizat pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii atacate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel legal și întemeiat a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept ale cauzei în latura pedepsei aplicate inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și de drept material, ținând corect cont de prevederile art. 61, 75, Cod penal, art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei,

instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare.

În consecutivitatea enunțată, instanța de apel just a concluzionat că în împrejurările în care inculpatul a solicitat judecarea cauzei conform prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, că infracțiunea face parte din categoria celor mai puțin grave, dar anterior a fost tras la răspundere penală pentru infracțiuni similare, însă, nu și-a făcut concluziile de rigoare, pedepsele penale aplicate anterior nu au realizat scopul de corectare a inculpatului și prevenția săvârșirii de noi infracțiuni, suspendarea condiționată a executării pedepsei în baza art. 90 Cod penal reprezintă o soluție de pedeapsă penală prea blândă, inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectării acestuia, prevenirii săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane.

La caz, Colegiul penal reține că inculpatul nu de prima dată a comis infracțiune intenționată și cu aplicarea violenței fizice asupra unui membru de familie, anterior a comis de 2 ori infracțiuni similare, fiindu-i aplicate pedepsei non-privative de libertate, însă necătând la faptul că a executat acestea pedepse, nu a schimbat modul său de viață în vederea respectării regulilor de conviețuire în societate în spiritul respectării legii și abținerii de aplicarea violenței și comiterii unor infracțiuni noi.

Astfel, pedeapsa privativă de libertate pe termenul respectiv a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului pedepsei penale și anume restabilirii echității sociale, corectării inculpatului, precum și prevenirii de săvârșire de noi infracțiuni atât din partea făptuitorului, cât și a altor persoane (*pct. 4. din decizie*).

Pe lângă aceasta, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei în latura pedepsei penale.

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în latura pedepsei penale în alt sens decât cel pe care îl propune inculpatul este o competență și prerogativă legală a acestei instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4., 5. din decizie*),

iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că s-au aplicat inculpatului pedepse individualizate conform prevederilor legale și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Ignat Aurel, împotriva deciziei din 19 octombrie 2022 al Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, ca vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 13 iulie 2023.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Sergiu Daguța

Ghenadie Eremciuc

